

ran mentides de la història i hi haurà reconciliació entre enemics.

El llibre no pretén aprofundir en cap dels personatges que presenta, però fa un bon recorregut per un gran nombre d'ells, tot presentant interessants pinzellades amb un toc periodístic.

Domènec Melé

Mis años con Juan Pablo II

J. Navarro Valls

Espasa, Barcelona 2023, 640 pàg.

Joaquín Navarro Valls (1936-2017), metge i periodista, va ser durant 22 anys director de l'Oficina de premsa (Sala Stampa) vaticana. En aquest període els Romans Pontífexs eren sant Joan Pau II (1984-2005) i Benet XVI (2005-2006). Navarro va ser el primer laic en ocupar aquesta posició. Membre de l'Opus Dei, va tenir una part molt activa durant els anys en què va ser portaveu de sant Joan Pau II, degut al volum d'activitat que va desenvolupar aquest Papa en esdeveniments, viatges i publicació de documents importants. A més, acompanyava legacions de la Santa Seu en conferències internacionals mundials com a el Caire (1995), o reunions amb

altres confessions religioses com l'Església ortodoxa russa.

Aquest llibre el va intentar treballar per publicar-lo en vida, tot just morir Joan Pau II, però finalment va declinar. No se sentia amb forces per posar en ordre els més de 600 folis que recollien notes d'aquell temps a la Sala Stampa. Llavors ho va deixar perquè ho publicuessin, un temps després de la seva mort, el professorat de la Facultat de Comunicació de la Universitat de la Santa Creu.

Són notes fragmentàries, vives, de moments que ell considerava importants, però no pas amb els paràmetres d'un historiador o d'un biògraf. Per exemple, se salta anys sencers, sobretot als començaments de les notes; esdeveniments importants com la caiguda del Mur de Berlín, visites de dignataris al Vaticà... Els que narra fan referència a la faceta més humana i espiritual de sant Joan Pau II, i aquells en què només l'autor és coneixedor de determinats aspectes. En aquest sentit, el llibre és una veritable joia, ja que tracta de la vida d'un sant, sant Joan Pau II (l'any que va estar com a portaveu amb Benet XVI ve tractat molt breument). Explica anècdotes, expressions, confidències, valoracions que ajuden a comprendre més aquest pontificat i a adonar-se que els sants són molt humans i més amables i alegres del que semblen des de fora.

Per citar algun passatge, en un moment Joaquín diu al Papa que alguns dicasteris vaticans fa la impressió que publiquin escrits o documents per justificar-ne l'existència. Sant Joan Pau II, amb un somriure diu que les coses s'estudien a fons i que això porta temps i pot fer aquesta impressió. Joaquín accepta la correcció, s'adona

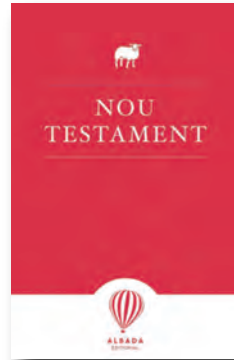
que ha fet un judici precipitat. De fet, es veu que els plans del mateix Papa respecte als seus documents van canviant per madurar-los més, com passa per exemple amb l'encíclica *Veritatis Splendor* que es va posposar tres anys per madurar-la més, i per esperar que abans es publicués el Catecisme de l'Església Catòlica.

Joaquín explica moltes anècdotes de la vida de pregària de Sant Joan Pau II. Moments de veritable contemplació, en què s'abstria d'allò que passava al voltant, gairebé sense adonar-se'n. Un altre moment a què l'autor li dóna importància és un dia en què Hans Küng publica un article ple de crítiques al Papa. Joaquín demana a Vittorio Messori que respongui a aquestes crítiques. Aquest ho fa amb celeritat. Acaba la resposta a les tres de la matinada. L'endemà, Joaquín explica tot l'afer al Sant Pare. Aquest l'escolta en silenci. Ni una crítica, ni un comentari negatiu contra el polèmic teòleg. Això no deixa d'impressionar Joaquín: la valoració positiva que el Papa feia de totes les persones.

Joaquín és conscient que viu a prop d'un sant. Fins i tot va preveient quedar-se amb relíquies (amb la finalitat de fer-ne anàlisis clíniques). Aprofita intensament aquests anys per dedicar-s'hi a la vida espiritual, fet que recull amb naturalitat en aquestes notes.

Es tracta d'un llibre commovedor, molt ben escrit, que domina els temps i les emocions, trets d'un bon periodista i que ensenya, a més, com pot ser de noble la professió de periodista quan es viu des de les normes de l'ètica, l'amor a la veritat i la passió per informar.

Joaquim González-Llanos

Nou Testament

Versió en llengua catalana
de l'original grec
a càrrec de Ferran Blasi

Editorial Albada, Barcelona, 2023,
824 pàg.

Acaba de publicar-se l'edició del *Nou Testament* traduït pel Dr. Ferran Blasi (acs), col·laborador d'aquesta revista durant molts anys. Malauradament, el doctor Blasi ens va deixar a les acaballes del 2021, als 92 anys, i totalment engriscat en aquest nou projecte. Xavier Jarne, doctor en Sagrada Escriptura, ha conclòs aquest treball que ambdós estaven preparant amb tanta cura.

Com s'apunta a la presentació del llibre, mossèn Ferran era un home d'immensa cultura, però un sacerdot abans que res. S'interessava per totes les qüestions humanes, però si hi havia alguna cosa que l'apassionava per sobre de tot era la Sagrada Escriptura, meditar-la i predicar-la. Fruit d'aquest amor, va escriure obres de divulgació com *Los nombres de Cristo en la Biblia* (EUNSA 1993) i *Conèixer la Bíblia* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat 2005). També va publicar una traducció d'*Els Quatre Evangelis* (Albada 2012), feta a partir dels textos originals grecs. Ara surt a la llum aquesta nova tra-